

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De SS. martyribus, Petro, Andrea, Paulo, & Dionysia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

MARTYRIVM SANCTORVM PETRI, AN-

DREA, PAVLI ET DIONYSIAE, EX ANTI-

quis MS. codicibus. Stylum mutavit F. Laur. Surius, non nullis etiam redditus paraphrasticòs.

15. Maij.

Petrus adolescentulus Christum constanter confitetur.

TEMPORIBVS iniquis, quando seruis Christi certamina excitabantur, & totus orbis beatissimo martyrum sanguine florebat, apud Lampſacum comprehensus fuit Petrus quidam, egregie fortis in fide, animoque & corpore speciosus. Cumque oblatuſ eſſet Proconſuli, ait ad eum Proconſul: Quis vocaris? Ille reſpondit: Petrus. Proconſul dixit: Chriſtianus es? Petrus reſpondit: Planè Chriſtianus ego ſum. Proconſul ait: Non tibi venit in mentem, quæ decreta fecerint inuictiſſimi Principes? Sacrifica igitur magnæ deæ Veneri.

Dirè torquetur.

Reſpondit Petrus: Demiror equidem, Optime Proconſul, te mihi id perſuadere velle, vt turpiſſimæ & impudicæ mulieri ſacrificem, cuius res geſtæ non poſſunt ſine verecundia commemorari, cuius hiſtoria, quæ apud vos eſt, eius arguit impudicitiam. Quam cum vos publicum fuiſſe ſcortum non negitis, qua obſecro vel fronte vel mente eam me adorare, eique ſacrificium facere compellitis, & non potiùs ſuaſores & authores mihi eſtis, vt Deo viuo & vero, Chriſto regi omnium ſeculorum, ſacrificia offeram ſanctarum precum & laudis? Audiens hæc Proconſul, iuſſit adoleſcentulum in rotis extendi, & lignis in orbem circumpoſitis, ferreis vinculis totum corpus eius adſtringi. Inde autem conſecuta eſt corporis contritio & conquaſſatio, oſſiumque dira comminutio. Sed quanto maioribus Dei ſeruus afficiebatur tormentis, tanto robuſtior exiſtebat. Itaque conſtanti & intrepido vultu, ridens Proconſulis ſtultitiam & ſuſpiciens ad cælum, ita ait: Gratiàs tibi ago, Domine Ieſu Chriſte, quòd hanc mihi dare dignatus es tolerantiam, vt poſſim ſuperare iniquiſſimum hunc tyrannum. Vt vidit autem Proconſul eius inuictam animi conſtantiam, nec eum tam immanibus cedere aut ſuccumbere cruciamentis, iuſſit eum gladio percuti.

Gladio caeditur.

Nicomachi temeritas.

Abeunt autem Proconſuli Troadem cum multa ambitione, tres alij oblatis ſunt, Andreas, Paulus & Nicomachus: è quibus Nicomachus importunè & impatienter exclamauit: Chriſtianus ego ſum. Proconſul verò dixit Andream & Paulo: Vos autem quinam eſtis? Reſponderunt: Nos quoque Chriſtiani ſumus. Tum ad Nicomachum Proconſul: Sacrifica, inquit, dijs, quemadmodum iuſſere Principes. Nicomachus reſpondit: Chriſtiana religione initiatus cum ſim, non ſacrificò demonibus. Iuſſit igitur Proconſul eum ſuſpenſum torqueri. Cumque tormentorum atrocitatem ferre non poſſet, & iam propè eſſet vt ſpiritum exhalaret, magna voce miſer & perditus clamauit: Ego Chriſtianus nunquam fui, ſed dijs offero ſacrificium. Tum verò Proconſulis mandato depoſitus eſt. Cum autem ſacrificàſſet, arreptus eſt à malo demone, eliſusque ab illo in terram, ſuis dentibus linguam ſuam manducans, expirauit. Turbis interim expectantibus, puella quædam Dionyſia nomine, annos nata ſexdecim, in has prorupit voces: Miſeret me tu, homo infeliciffime, qui propter vnus horæ ſpatiũ ſempiternos eoſque ineffabiles tibi cruciatus peperifti. Quod cum audiſſet Proconſul, voluit eam coram ſe adduci, percòtatusque eſt ex ea, num Chriſtiana eſſet. Illa reſpondit: Ea cauſa etiam hunc miſerum & infelicem lugeo. Cur enim ille non parumper ſuſtinuit, vt poſſet ad requiem peruenire ſempiternam? Proconſul dixit: Ille verò iam requie poſtatur, quando inuictiſſimorum Principum voluntati, dijs ſacrificando, ſatiſfecit. Quod autem celeriter abiit è vita, id fecit magna dea Venus, ne veſtris impropèrijs & conuicijs exagitaretur. Tu verò ſacrifica, ne te turpiter illuſam, flammis viuam concremem.

Dionyſiæ puellæ conſtantia.

Dionyſia reſpondit: Maior eſt Deus, quam ſis: iſque poteſt mihi in omnibus, quæ abs te illata erunt, præſtare tolerantiam. Proconſul dixit: Tradatur hæc puella duobus iuuenibus, qui ea ad ſuam libidinem abutantur. Porro Andream & Paulũ iuſſit duci in cuſtodiam. Iuuenes autem caſtiſſimã virginem Dionyſiam ad ſuum abduxere hoſpitiũ, & cum de afferenda illi vi inter ſe certarent, viribus deſtituebantur, maximè quòd tota nocte ſplendidus quidã illis appareret, qui ſua præſentia domũ illam illuſtrabat.

Quem

Quem ut illi viderunt, timore correpti, ad pedes purissimæ virginis se abiecerunt. Illa autem manibus extensis, eleuauit eos, dicens: Nolite timere. Hic est enim Dominus & custos meus, propter quæ à nequissimo Proconsule vobis tradita sum. At illi rogabant eam, ut pro ipsis apud Dominum intercederet, ne quid mali paterentur.

Manè factò, omnis turba Proconsulem magnis vocibus compellauit, ut Andream & Paulum ipsis traderet, Macedonio & socio eius, Dianæ sacerdotibus, in populo seditionem excitantibus. Cùm autem Proconsule iubente producti essent, ait is ad eos: Andrea & Paule, sacrificare admirabili deæ Dianæ. Andreas & Paulus responderunt: Nos neque Dianam, neque alios dæmones, quos colitis, pro dijs habemus, neque ququam omninò, præter vnum Deum, adoramus. Hæc cùm turba audiisset, petierunt sibi eos tradi. Proconsul itaque frustra se conatus suos ad eos superandos intendere sentiens, flagellis cæcos tradidit populo. Tracti igitur pedibus sunt extra oppidum, ut lapidarentur: cumque lapidibus opprimerentur, peruenit eius rei fama ad aures Dionysia: quæ ex custodem manibus elabens, cucurrit ad eos, iactansque se super corpora eorum: Viuam, inquit, & ego vnà vobiscum beatissimi serui Dei, ne ab hoc vestro certamine inueniar aliena. Mox indicatum est Proconsuli, Dionysiam, quæ iuenum libidini fuisset addicta, à quodam splendidissimo esse seruatum, seque iactasse super corpora Andree & Pauli, ut cum illis lapidibus obruatur. Iussit igitur Proconsul eam gladio interfici. atque ita hi quatuor venerabiles Dei martyres, in vno agone decertantes, diabolum cum Proconsule vincere meruerunt: Petrus quidem diuersis poenis affectus, Andreas & Paulus lapidibus oppressi, Dionysia gladio perempta. Acta sunt hæc Idibus Maij, Decio Imperatore, Optimo Proconsule, regnante Domino nostro Iesu Christo.

Andree & Pauli cædes

Dionysia gladio percutitur.

MARTYRIVM S. DYPNÆ, REGIS HY-

BERNIAE FILIAE, EX EIVSDEM SANCTISSIMAE VIR-

ginis historia descriptum, quam edidit Petrus Canonicus S. Auberti

Cameracensis. Stylum nonnihil aliquot locis elimina-

uit F. Laur. Surius.

DOST resurrectionis & ascensionis Domini completa 15. Maij. mytheria, sicut antè prædixerat per prophetas, cùm in toto terrarum orbe per apostolos iam diffusa proficeret religio Christiana, fuit in Hybernia rex gentilis. Qui licet, timore Dei contempto, superstitionis ac vanis idolorum cultibus deseruaret, tamen opum gloria & militia secularis vigore potenti ceteros antecellens, omnibus gloriosior apparebat. Erat autem ei vxor ex illustri orta progenie, quam rex ipse vehementi diligebat affectu: quippe quæ pro humanæ carnis forma tanta esset pulchritudine, ut faciei & corporis elegantia mentes alliceret ipsam aspe-

quantium. Hi verò filiam genuerant, decoris venustate matri valdè confimilem, meritis & nomine Dypnam, ut ipso vocabuli præfagio postmodùm Deo digna fore indicaretur. Quæ in domo patris nobiliter educata, cùm annos pueritiæ transgisset, chorearum assultus & ioculatorias cantilenas, & quæ illa ætas expetit, & poscit celsitudo regalis, mente despiciens, occultè baptismum suscepit, & se corde & corpore Christo deuouit perpetuò seruituram. Interea matre eius regina defuncta, cùm rex ea causa superuacuis doloribus laboraret, tandem consilio sibi assistentium per singulas regni sui prouincias, & eidem propinquas nationes legatos misit, qui virginem adolescentulam, genere spectabilem, & decore iam defunctæ similem, tanto regi matrimonio coniungendam inquirerent, & ei cum honore adducerent. Milites ergo moribus & eloquentia præstantissimi iter arripiunt, patrias peragrantes & vrbes, contemplantur nobilium facies puellarum. Cumque diù morando regiones plurimas circumissent, & quod optabant, minimè reperissent, redierunt ad regem: Et ingressi palatium, salutato eo, sic fari coeperunt: O rex excellentissime, quod tua iussit maiestas, longius profecti reperire nequiuimus. Sed, si placet, ecce filiam tuam Dypnam decoram valdè, & adeò matri suæ confimilem.

S. Dypna clam se curat baptizari.

Nefarium aulicorum consilium.